

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

velint, & ad cibandum populum adhibere: sed hoc scire avert, quis com meatum ipsis advecturus sit, si Christus in sententia sua persistere, & populi multitudinem jejunam non dimittere velit.

Qui adhuc hodie aliquid sumit, unde jure sumere potest, minus ei dedecorosum est. Verum si mundi hodierni morem intueamur,

Hic sumit panem *mutuando*, dum promtus est ad mutuandum, difficilis verò ad reddendum. Mores illorum describit Siracides cap. 29. v. 6. & seqq. Psalm. 37. v. 21.

Ille sumit panem *defraudando*, variis utens insidiis & technis, quibus circumvenit in negotio fratrem, 1. Thess. 4. v. 6. quisquilias frumenti vendit, imminuit mensuram, & auget siclum, & supponit stateras dolosas, Amos 8. v. 6. & verbo: propter inopiam delinquit, Sir. 27. v. 1. Verum ejusmodi bona non sunt bona, nec juvant hæredem, Jer. 17. v. 11.

Iste sumit panem *fœnerando*, dum proximum iniquis usuris & fœnore aggravat. Verum hoc ipso gravissimè peccatur. Non fœnerabis fratri tuo ad usuram pecuniam, nec fruges, nec quamlibet aliam rem, quâ fœnus exerceri solet, Deur. 23. vers. 19. Tandem sequetur maledictio, Job. 20. v. 17. seqq.

Hæ species furti sunt, quibus contrà septimum præceptum peccatur. Inhabita proindè terram, & victum quære in veritate. Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui, Psalm. 37. v. 3. 4. Quod si panem quotidianum accipere vis, invoca Dominum ex animo, & aperiet manum suam, dabitque quæ rogabis juxta

illud: Petite & accipietis, Matth. 7. v. 7. Confer Sir. 11. v. 15.

De Secundo.

SEquitur *Medela*, quæ fuit
I. Ex Christi condolentia. Ait enim: Misereor super turbam. Hæc inexhausta scaturigo & fons est, ex quo omnia oriuntur & derivantur, quæ comedimus, & quibus vivimus. Ideò non diligentia & labori nostro adteribamus; nam à nobis ipsis tanquam à nobis ipsis æque nihil habemus, ac turba hæc in Evangelio, postquam in Adamo planè ad incitas redacti, unà cum amisso Regno cælorum, etiam plenariam jurisdictionem, in pisces maris, aves aëris & omnia quæ ex terris enascuntur, & in terrâ repunt, amisimus. Verum dante Deo colligimus: & aperiente illo manum suam, satiamur bonis, Psalm. 104. v. 28. Hoc facit singulis diebus, non ex debito, sed ex merâ misericordia, quæ viscera ejus conturbat, ut non expectet, donec pulsemus: sed ut populi hinc curam gerit, antequam de inopia panis quisquam queritur: ita adhuc hodie, antequam clamemus, nos exaudiet: adhuc nobis loquentibus audiet, Esa. 65. v. 24. Iple enim fame pressus, Matth. 4. v. 2. & miseriam nostram expertus est: ideò quàm optimè novit, quomodo affecti simus, quando in pauperiem, calamitates & adversitates incidimus, & quia caro & sanguis ejus sumus, propter quos vitam quoque suam profudit, non odisse nec derelinquere nos potest, sed portat nos quasi in utero, Esa. 46. v. 3. & affectu verè materno, quin plus, quàm materno nos

prosequitur, Esa. 49. v. 15. ut rectè exclaimet Moses : Diligit populos! Deut. 33. v. 3.

Hoc ipso sollicitudinem reprimamus, si res adversæ ingruant. Servator noster Jesus animo in nos est misericordissimo, & quando nemo vult juvare, ipse juvabit, nec in æternum dabit afflictionem justo, Psal. 55. v. 23.

II. *Ex Christi omniscientiâ.* Videt enim & novit penuriam hujus populi, numerat quoque dies, quamdiu illa pressi sint, idèd dicit: Jam triduo sustinent me. Ita adhuc hodiè dies afflictionum & miseriarum nostrarum, imò quamlibet horam, puncta quoque temporis numerat, quæ omnia descripta sunt in divina providentia, ut sine voluntate ejus ne capillus quidem capitis cadere possit, Matth. 10. v. 30.

Quando igitur exactam hanc Christi, qui omnes dies vitæ nostræ, omnes dies miseræ nostræ, quos nobis decrevit, numeravit, providentiam in mentem nobis revocamus, eò melius confirmare nos possumus, quia exploratum nobis est, quod dies quoque & horas definiverit, quando nos juvare, cibare & exhilarare velit. Quia non repellet in sempiternum Dominus, etiamsi affligit, & miserebitur secundum multitudinem misericordiarum suarum, Thren. 3. v. 31. Tob. 3. v. 22.

III. *Ex Christi omnipotentiâ.* Apostolis absurdum videbatur, quod Dominus in deserto, ubi neque feritur neque metitur, neque frumentum neque farina præsens erat, tantam turbam cibaturus esset, propterea quasi exoptulantes ajunt: Unde istos quis poterit hic saturare panibus in solitudine? Hæc cantilena veteris Adami

est, quam adhuc hodiè frequenter audies. Hinc querelæ: Sumus in solitudine, in ejusmodi loco, ubi omnia argento comparanda: Commercia frigent: nemo nos conducit, unde tandem victum & amicum comparabimus?

Verùm veri Christiani respiciant miraculosam manum Christi, cui omnia facilis, quæ nobis impossibilia videntur. Vocatur enim mirabilis, Esa. 9. v. 7. potens superabundanter facere super omnia, quàm petimus, & intelligimus, Eph. 3. v. 20. Nihil itaque prodest, ut cum carne & sanguine deliberatum eas: sed in silentio & spectit fortitudo nostra, Esa. 30. v. 15, unde & Pater æternus dicitur, Esa. 9. v. 7. qui per multa annorum millia Regnum suum administravit, cujus sapientiæ non est numerus, Psal. 147. v. 5. quod hîc luculenter probat, dum septem panes & paucos pisciculos, manu sua miraculosa ita auget, ut non tantum quatuor millibus sufficiant, sed & fragmenta plura supersint, quàm antè fuerunt. Sic opus commendat artificem, qui hoc ipso implevit, quod promisit: Victui ejus benedicam, Psal. 132. v. 15. & sicut in primævâ creatione omnia ex nihilo fecit, Gen. 1. v. 1. ita hîc ex paucis multa facit, & hanc multiplicationem anniverfariè imò quotidie adhuc continuat, Ezech. 36. v. 11. dum ex uno granulo vel centum producit, sicut Isaac expertus est, Gen. 26. v. 12. Quin & hic Zemah, omnia in te, in oculis, & sub manibus cescere facit, quæ comedimus & bibimus, Zach. 6. v. 13. & sanctificat quoque benedictione suâ, ut nobis in sanitatem vergant. Alias Dæmon infernalis nullum bolum non veneno inficeret, quin & in lacte materno mortem bibis-

bibissemus, coram ipso enim gaudet mœror. Job. 41. v. 13.

Quod verò truculentiam suam exerere nequit, id Christo acceptum feramus, qui non dormit neque dormitat, Psal. 121. v. 4. sed cujus inspectio est in electis suis, Sap. 3. v. 9. quos non modò hîc in tempore gratiæ custodit, ut pupillam oculi, Psal. 17. v. 8. sed salvos quoque faciet in Regnum suum cœleste, 2. Tim. 4. v. 18. ubi non amplius esuriemus neque sitiemus, Apoc. 7. v. 16. Sed Sol & clypeus erit Dominus, gratiam & gloriam dabit Dominus, non privabit nobis eos, qui ambulant in innocentia, Psal. 84. v. 12.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

I. *Deo gratias age.* Idem Christus nos suo exemplo docet: ubi enim panes accipit, gratias agit antè Patri suo cœlesti, qui illos dederat.

Idem & nos faciamus: hæc enim est voluntas Dei ad nos. Cum comederis & satiatus fueris, benedicas Domino Deo tuo, pro terra optima, quam dedit tibi, Deut. 8. v. 10. Siracides idem vult, inquit: Super his omnibus benedicito Dominum, qui fecit te, & inebriantem te, ab omnibus bonis suis, c. 32. v. 17. Paulus quoque ait: Sive manducatis, sive bibitis, vel aliud quid facitis: omnia in gloriam Dei facite, 1. Cor. 10. v. 31. Omnia enim sanctificantur per verbum Dei & orationem, 1. Tim. 4. v. 5.

Hoc observant aves sub cœlo, quando manè avolant victum quæsituræ. Si ci-

bum invenerunt & satiatae sunt, in honorem Dei cantilenam modulantur, voce, quâ à Deo ornatae sunt.

Ecce suum tireli, tireli, teretireli tractans

Candida per vernum ludit alaunda solum.

Imprimis vero Scriptura mentionem facit pullorum corvorum invocantium suo modo Deum, Psal. 147. v. 9.

Quidni & nos homines potius ante & post cibum preces nostras fundemus? qui verbo Dei instructi scimus, omne donum bonum, & omne donum perfectum, venire desuper à Patre luminum, Jac. 1. v. 16. *Mensa ab oratione incipiens, & in oratione desinens, nunquam deficiet, sed fonte largius omnia bona nobis offeret,* ait Chrysostomus. Sacrificans laudem, honorificabit me, & illiciter, quo ostendam illi salutem Dei, Psal. 50. v. ult.

De Judæis scriptum est: Sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere, Exod. 32. v. 6. hic precum nulla injicitur mentio, propterea à ita Deus benedixit illis, ut plerique prostrati sint in deserto, 1. Cor. 10. v. 5.

Pro omnibus beneficiis suis, quibus Deus nos affatim cumulat, nihil magis desiderat, quàm gratiarum actionem, hanc si à mundo ingrato impetrare nequit, indignatur, nosque per Mosen affatur: Hæccine reddis Domino, popule stulte, & insipiens? Deut. 32. v. 6. Si emendamus mores, gratum est ei: Sin minus, sententia jam tum lata est: quod non bene futurum sit beneficia non compensanti, Sir. 12. v. 3.

II. *Frugalitati stude.* Id fecit populus in